

Sygn. akt VIII **Pa 136/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Sędziowie:	SSO Grzegorz Tyrka SSR del. Renata Stańczak (spr.)
Protokolant:	Korneliusz Jakimowicz

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2016r. w Gliwicach

sprawy z powództwa G. O.

przeciwko Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu w P.

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w P.

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 11 lipca 2016 r. **sygn. akt** IV P 244/16

oddala apelację.

(-) SSR del. Renata Stańczak (spr.) (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygnatura akt VIII Pa 136/16

UZASADNIENIE

Powódka G. O. pozwem wniesionym w dniu 2 maja 2016r. przeciwko pozwanemu Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu w P. domagała się odszkodowania w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia i zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazała, że odwołanie jej z funkcji dyrektora naruszało przepisy.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, podnosząc, iż powódka naruszyła przepisy ustawy, co musiało skutkować jej odwołaniem ze stanowiska. Podał także, że o fakcie naruszenia prawa skutkującym koniecznością odwołania Wójt dowiedział się w dniu 29 marca 2016r. z chwilą doręczenia wniosku (...).

Wyrokiem z dnia 11 lipca 2016r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach w sprawie o sygn.akt IVP 244/16 zasądził od pozwanego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w P. na rzecz powódki G. O. kwotę 14.852,40 zł brutto. W punkcie 2 i 3 wyroku Sąd Rejonowy ustalił opłatę od pozwu na kwotę 743 zł i nakazał ją pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach. Nadto w punkcie 4 wyroku nadał mu w zakresie punktu 1 rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.950,80 zł brutto.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy podał, iż ustalił i zważył co następuje:

Powódka G. O. pełniła funkcję Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w P. od dnia 1 września 1999r. Zespół Szkolno-Przedszkolny w P. jest gminną jednostką organizacyjną Gminy K., a dyrektor Zespołu jest kierownikiem jednostki organizacyjnej gminy.

Zarządzeniem Wójta K. z dnia 26 czerwca 2014r. przedłużono powódce G. O. pełnienie funkcji Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w P. na okres od 1 września 2014r. do dnia 31 sierpnia 2019 r.

W dniu 22 maja 2014r. powódka została wybrana na członka Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w T., który to Bank jest spółdzielnią w rozumieniu prawa, na 4 letnią kadencję. Wójt Gminy K. o wyborze powódki na członka Rady Nadzorczej wiedział w dniu wyboru powódki.

Powódka po wyborze na członka Rady Nadzorczej składała w roku 2014 dwukrotnie oświadczenia majątkowe, gdzie w pkt VII wskazała, że nie dotyczy jej rubryka członkostwo w radzie nadzorczej spółdzielni, natomiast w pkt VIII wskazała, że uzyskała dochody jako członek Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w T..

W dniu 24 kwietnia 2015 r. powódka złożyła oświadczenie majątkowe, gdzie w pkt VII wskazała, że nie dotyczy jej rubryka członkostwo w radzie nadzorczej spółdzielni, natomiast w pkt VIII wskazała, że uzyskała dochody jako członek Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w T..

W dniach od 29 lutego 2016r. do 14 marca 2016r. funkcjonariusze (...) przeprowadzili kontrolę przestrzegania przez powódkę w latach 2014-2016 przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

W dniu 2 marca 2016r. powódka zrezygnowała z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w T..

W dniu 29 marca 2016r. do Gminy K. wpłynął wniosek (...) o odwołanie ze stanowiska powódki z powodu nieprzestrzegania przepisów ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Pismem z dnia 18 kwietnia 2016r. Wójt Gminy K. na podstawie art. 5 ust. 2 i 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz art. 30 ust. 2 pkt 5 ustawy o samorządzie gminnym odwołał powódkę ze stanowiska Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w P.. Powodem odwołania było członkostwo powódki w Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w T..

Powódka zarabiała średnio 4950,80 zł brutto miesięcznie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy zważył, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy powołał się na art. 2 pkt 6 i art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, zgodnie z którym kierownicy jednostek organizacyjnych gminy, a taką funkcję pełniła powódka jako dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w P., nie mogą być członkami zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych.

Powódka w okresie od 22 maja 2014r. do 2 marca 2016r. była jako kierownik jednostki organizacyjnej gminy członkiem Rady Nadzorczej spółdzielni – Banku Spółdzielczego w T.. Naruszenie powyższego zakazu stanowi zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 tejże ustawy podstawę do odwołania powódki ze stanowiska.

Sąd Rejonowy uznał, że z powyższego wynika, iż powódka naruszyła zakaz ustawowy, co winno skutkować odwołaniem jej ze stanowiska.

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 5 ust 2 tejże ustawy, jeżeli zakazy, o których mowa w art. 4, narusza osoba, o której mowa w art. 2 pkt 6-6b, zatem i kierownik jednostki organizacyjnej gminy, właściwy organ, odwołuje ją albo rozwiązuje z nią umowę o pracę, najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym uzyskał informację o przyczynie odwołania albo rozwiązania umowy o pracę. Odwołanie i rozwiązanie umowy o pracę w tym trybie jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy.

Sąd Rejonowy stwierdził, że nie ma najmniejszych wątpliwości, iż organ właściwy - w przypadku powódki Wójt Gminy K., o naruszeniu przez powódkę zakazu wiedział już w dniu jej wyboru na członka Rady Nadzorczej. Następnie każdorazowo organ wiedział o naruszeniu przez powódkę zakazu z oświadczeń majątkowych przedkładanych przez powódkę, gdzie deklarowała dochód jako członek Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego. W momencie zatem, gdy w dniu 29 marca 2016r. wpłynął do Gminy K.wniosek (...) nie można uznać, że organ właściwy dopiero z tą chwilą dowiedział się o naruszeniu przez powódkę zakazu z art. 4 pkt 3 ustawy. Wójt Gminy K. wiedział o naruszeniu przez powódkę prawa, które winno skutkować jej odwołaniem ze stanowiska już od dnia wyboru powódki na członka Rady Nadzorczej. Wniosek (...) niczego w tym przedmiocie nie zmienił.

W konsekwencji w momencie odwołania powódki ze stanowiska upłynął już dawno miesięczny termin uprawniający do odwołania powódki w trybie art. 5 ustawy.

Dla Sądu Rejonowego było rzeczą oczywistą, że tak jak od powódki należało i można było się domagać zachowania zgodnego z prawem, wszak powódka jako dyrektor pełniła funkcję publiczną i powinna przestrzegać obowiązującego prawa, tak samo można od Wójta Gminy wymagać tak znajomości, jak i przestrzegania obowiązującego prawa. Skoro powódka naruszyła zakaz ustawowy powinna zostać przez Wójta w ciągu miesiąca, od kiedy się dowiedział, czyli w ciągu miesiąca od wyboru powódki do Rady Nadzorczej odwołana ze stanowiska i to nawet, gdyby żadna inna instytucja nie wypowiedziała się w tej kwestii. Wójt jednak tego nie uczynił. I w niniejszej sprawie jest bez znaczenia, czy Wójt nie znał prawa, czy znał a świadomie je naruszył. Istotne jest jedynie to, że z odwołaniem powódki ze stanowiska zwlekał blisko dwa lata od momentu, kiedy powinien i musiał powódkę odwołać ze stanowiska. Termin miesięczny został zatem przez organ przekroczony z naddatkiem, co powoduje, że nie było już dopuszczalne odwołanie powódki w tym szczególnym trybie.

Wyraźnie Sąd Rejonowy podkreślił, że wniosek (...) nie stanowił momentu pozyskania przez Wójta informacji o zaistnieniu podstawy faktycznej do odwołania powódki ze stanowiska, bowiem o łączeniu przez powódkę funkcji kierownika jednostki organizacyjnej gminy i członka rady nadzorczej spółdzielni organ wiedział od momentu wyboru powódki do Rady, a jedynie, co najwyżej, stanowił „przypomnienie” Wójtowi, że istnieje ustawa o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Tyle tylko, że owo „przypomnienie” nie sanowało wcześniejszych zaniedbań organu i nie otwierało organowi nowego miesięcznego terminu do odwołania powódki ze stanowiska. Skoro organ zarzuca zasadnie powódce naruszenie prawa, sam to prawo również powinien stosować.

Sąd I instancji skonstatował, że do odwołania powódki doszło zatem z naruszeniem prawa.

W konsekwencji na podstawie art. 56 i 58 kodeksu pracy Sąd Rejonowy orzekł o odszkodowaniu zasądzając powódce odszkodowanie w wysokości trzykrotności uzyskiwanego przez nią wynagrodzenia, tj. trzykrotności kwoty 4.950,80 zł.

Oplatę od pozwu Sąd Rejonowy ustalił na kwotę 743 zł zgodnie z treścią art.13 i art. 21 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Rozstrzygając o kosztach sądowych Sąd Rejonowy nakazał pobrać od pozwanej, jako strony przegrywającej proces, na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach kwotę 743 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (opłata od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona).

Wyrokowi zgodnie z art. 477² § 1 kpc nadano rygor natychmiastowej wykonalności do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Apelację od wyroku złożył pozwany skarżąc wyrok w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art.5 ust.2 oraz art.10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U.z 2006r., nr 216 poz.1584 ze zm.) – zwanej dalej „ustawą”, art.24h pkt 6-9 ustawy z dnia 8.03.1990r.o samorządzie gminnym (t.j.Dz.U.z 2016r. poz.446) oraz art.2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 9.06.2006r.o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, poprzez przyjęcie, że organ prowadzący szkołę nie dochował terminu określonego ustawą antykorupcyjną;
2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału przez przyjęcie, że powódka nie złamała przepisów ustawy antykorupcyjnej.

W świetle zgłoszonych zarzutów pozwany wniósł o :

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych,

ewentualnie:

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu pozwany zwrócił uwagę, że art.5 ust.2 cytowanej ustawy stanowi *lex specialis* do przepisów kodeksu pracy regulujących zasady rozwiązania stosunków pracy oraz do ustawy o systemie oświaty regulujących zasady odwołania dyrektorów szkoły z funkcji i o ile art.52 k.p.daje pracodawcy jedynie uprawnienie do rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę, o tyle art.5 ustawy nakazuje pracodawcy odwołanie pracownika z funkcji lub rozwiązanie z nim umowy o pracę. Zdaniem pozwanego termin miesięczny, o którym mówi art.5 ust.2 ustawy ma charakter wyłącznie instrukcyjny. Nadto pozwany powołując się na art.24 h pkt 6 -9 ustawy o samorządzie gminnym przyznał, że wójt dokonuje analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym składanym przez kierownika gminnej jednostki organizacyjnej, ale analiza ta polega na porównaniu treści analizowanego oświadczenia majątkowego oraz załączonej kopii zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym z treścią uprzednio złożonych oświadczeń majątkowych. Tym samym, zdaniem pozwanego, wójt nie posiadał uprawnień do analizowania oświadczeń majątkowych powódki pod kątem naruszania przez powódkę innych przepisów prawa.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie, nie zawiera bowiem jakichkolwiek argumentów, które mogłyby skutecznie podważyć ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy.

Zaskarżone orzeczenie jest trafne i zyskuje pełną aprobatę Sądu Okręgowego.

Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego i co najważniejsze oceny prawnej, a rozstrzygnięcie swoje również prawidłowo i wyczerpująco uzasadnił.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Rejonowy uznając, iż nie przekracza ona granic swobodnej oceny dowodów wyrażonej

w art.233 k.p.c. i ostatecznie przyjął ją za własną.

Wskazać należy, że w myśl utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego sporządzonego zgodnie z wymaganiami art.328§2 k.p.c. spotyka się z pełną aprobatą sądu drugiej instancji to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia

(OSNP z 1998r., z.3, poz.104, OSNP z 1999r. z.24 , poz.776, OSNP z 2000r. z.4, poz.143).

W rozpoznawanej sprawie ostatecznie (bo w trakcie procesu przed Sądem I instancji zgłaszane były jeszcze inne rzuty) istota sporu sprowadzała się do rozumienia (interpretacji) art.5 ust.2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U.z 2006r., nr.216, poz.1584 z późn.zm.), a dokładnie rozumienia terminu miesiąca licząc od dnia, w którym właściwy organ uzyskał informację o przyczynie odwołania ze stanowiska. Przepis ten stwierdza, że jeżeli zakazy, o których mowa w art. 4, narusza osoba, o której mowa w art. 2 pkt 6-6b, z wyłączeniem wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwy organ, z zastrzeżeniem ust. 3-5, odwołuje ją albo rozwiązuje z nią umowę o pracę, najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym uzyskał informację o przyczynie odwołania albo rozwiązania umowy o pracę.

Przepis ten należy rozumieć w ten sposób, że organ ma pozyskać wiedzę (informację) o tym, że dochodzi do naruszania przepisów ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. A zatem w sprawie niniejszej chodzi o informację, że powódka będąc kierownikiem jednostki organizacyjnej gminy równocześnie była członkiem rady nadzorczej spółdzielni - Banku Spółdzielczego. Słusznie Sąd I instancji przyjął, że organ właściwy – wójt wiedział o tym fakcie już w momencie wyboru powódki na członka rady nadzorczej tego banku. I już wtedy zaczął biec mu termin do podjęcia decyzji niwelującej stan niezgodny z obowiązującymi przepisami. T., P. to są małe miejscowości i nie było dla wójta żadną tajemnicą, że powódka jest dyrektorem pozwanego (musiał z nią współpracować w ramach służbowych relacji – był jej przełożonym) i wiedział równocześnie , że powódka jest członkiem Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w T.. Nie ulega dla Sądu Okręgowego wątpliwości, że o tych faktach wiedział. A nadto fakt ten był mu przypominany kolejnymi oświadczeniami majątkowymi składanymi przez powódkę. Powódka tych okoliczności nie tała. Oświadczenia majątkowe składane są wójtowi. Skoro wójt dokonuje analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym, to również w tym trybie może uzyskać informację o naruszaniu zakazów ustawowych. Nielogiczne są twierdzenia pozwanego zawarte w apelacji jakoby wójt nie miał prawa uzyskać informacji w tym trybie, bo nie pozwalają mu na to przepisy ustawy o samorządzie gminnym. „Uzyskanie informacji” może nastąpić z różnych źródeł, w tym również z oświadczeń majątkowych.

A zatem w sprawie nie chodzi o „oficjalne” zawiadomienie dokonane przez organy ścigania. Chodzi o uzyskanie faktycznej wiedzy na temat istniejącego stanu niezgodnego z prawem. Właściwy organ (w tym przypadku wójt) odwołuje osobę naruszającą zakazy ustawy lub rozwiązuje z nią umowę o pracę bez wniosku innego organu, niejako z urzędu w ciągu miesiąca od dnia kiedy powziął informację. Wójt w momencie, gdy ma wiedzę – pozyska informację - o tym, że podległe mu osoby naruszają obowiązujące przepisy ma obowiązek i uprawnienie do tego, żeby wyciągać wobec takich osób konsekwencje przewidziane prawem.

Zdaniem Sądu Okręgowego termin z art.5 ust.2 ustawy ma charakter zawity, a nie jedynie instrukcyjny, jak twierdzi pozwany, a jego przekroczenie uniemożliwia zastosowanie sankcji. Po jego upływie nie można rozwiązać stosunku pracy na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., bowiem dochodzi wówczas do naruszenia obowiązujących przepisów. Jednakże w takiej sytuacji odwołanie lub rozwiązanie umowy o pracę może nastąpić za wypowiedzeniem, z zachowaniem odpowiedniego okresu wypowiedzenia.

Nie zasługuje na uwzględnienie podniesiony przez pozwanego w apelacji zarzut, że Sąd Rejonowy przyjął, że powódka nie złamała przepisów ustawy antykorupcyjnej. Sąd Rejonowy wyraźnie wskazał w uzasadnieniu wyroku (strona 3), że „powódka w okresie od 22 maja 2014 roku do 2 marca 2016 roku była jako kierownik jednostki organizacyjnej gminy członkiem Rady Nadzorczej spółdzielni – Banku Spółdzielczego w T.. Naruszenie powyższego zakazu stanowi zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 tejże ustawy podstawę do odwołania powódki ze stanowiska. Z powyższego wynika, że powódka naruszyła zakaz ustawowy, co winno skutkować odwołaniem jej ze stanowiska”. A zatem Sąd Rejonowy wyraźnie wskazał, że powódka naruszyła przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Nie zmienia to jednak faktu, że pozwany dokonując odwołania powódki ze stanowiska naruszył obowiązujące go przepisy i dlatego też powódka miała prawo żądać odszkodowania z tego tytułu.

Nie doszło też ze strony powódki do naruszenia zasad współżycia społecznego.

Reasumując, Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia, w tym rozważania prawne poczynione przez Sąd I instancji. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd II instancji na mocy art. 385 kpc oddalił apelację pozwanego uznając, że jest ona bezzasadna.

(-) SSR (del.) Renata Stańczak (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia (spr.) Przewodniczący Sędzia